

Tėvynė

**SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS**

No. 35

Acceptance for Mailing
in Section 1106, Act of Oct.

Postage provided for
by 917, Authorized June 27, 1918

New York, N. Y., Rugsėjo-September 20, 1963

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post
Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

54 METAI

NEPUOLIMO SUTARTIS BUTŲ NAUDINGA TIK SOVIETAMS

Londono "Daily Telegraph" vienas anglų skaitytojas A. Bregman savo laiške nurodė, kad eventualus nepuolimo sutarties (ar pasižadėjimų) tarp NATO ir Varšuvos pakto kraštų pasirašymas ne tik pakeltų Varšuvos sutarties prestižą, bet tai sovietai panaudotų rytų Europos pavergtas tautas įtikindami, kad Vakarai jas jau galutinai bus nurašę.

BOMBOS UŽMUSTI KETURI VAIKAI

Birmingham, Ala. Baptistų bažnyčios rusų sprogus bombai, žuvo keturi juodukų vaikai. Daugiau kaip 20 asmenų buvo sužeista.

Bažnyčia buvo juodukų demonstracijų susirinkimų vieta.

Gubernatorius Wallace pasakyrė \$5.000.00 sumą tam, kuris nurodys pasikesiojantį.

ATMETA POPIEŽIAUS KVIETIMĄ

Graikijos ortodoksų bažnyčios arkivysk. Chrysostomoe atmetė pop. Pauliaus VI kvietimą vienytis su Romos katalikais. "Centralistų ir abso-lutistų" Graikijos arkivyskupas pavadino Rom. katalikų bažnyčią. Miręs pop. Paulius kvietė ortodoksus į pirmąją sesiją Vatikane vienybės klausimui. Dabar pop. Paulius irgi kviečia dalyvauti tęsiamuose posėdžiuose; kurie prasideda rugsėjo 29 d.

RYTŲ VĖJAS ESĄS STIPRESNIS UZ VAKARŲ

Maskvos ir Pekino konfliktas iš ideologinės plotmės jau persimeta į rasinius priešingumus. Rugs. 27 d. "Pravda", kinus apkaltino, kad jie, keldami rasinius klausimus, klasę toją komunizma. Esą kinai klasinį šukį "Visų šalių proletarai vienykitės" pakeitė šukių "Rytų vėjas stipresnis už vakarų vėją". Pagal Maskvos partinį dienraštį, tame naujame šukyje jau nebegalima įžūrėti kovojančio klasinio element.

"Pravda" kinus dar apkaltino bendravimu su "reakciniais Japonijos elementais" — su jais norima sudaryti vieningą, rasiniu principu paremtą frontą. (E)

N. ZELANDIJOS LIETUVIŲ SKAICIUS MAŽEJA

Iš N. Zelandijos gautomis žiniomis (plg. "Musų Pastogė" 34 nr.), nors lietuviai Nauj. Zelandijos saloje neblogai įsikūrę, patenkinti savo ukiu padėtimi, turi namus, tačiau daugelis lietuvių jau apledo N. Zelandiją, o liksieji pasiryžę išvykti į Ameriką. Pagrindinė priežastis — vietos lietuviai pasiilgsta didesnės lietuviškos bendruomenės. (E)

BAISUS SKURDAS LIETUVOJE

VISKĄ APSPRENDŽIA PLANAVIMAI, KAI KRAUTUVES
TRUKSTA PREKIŲ IR GYVULIŲ SUNAUDOJAMI
KONSERVAMS

(Iš pasikalbėjimo su iš Lietuvos atvykusiais)

(Elta) Neseniai iš Lietuvos atvykę į Vakarus Eltos atstovo buvo paklausti apie kolchozininkų padėtį. Į klausimą, kokie buvo kolchozininkų atlyginimai jiems išvyks-tant iš Lietuvos, jie atsakė:

— Kolchozininko atlyginimas priklauso nuo kolchozo "kučių kiekio, po to, kai duoklė valdžiai jau atiduota. Kolchozas, kur man teko gyventi, vidutiniškai mokėjo už darbdienį 9 kapeikas ir kiek mažiau negu pusę kg grūdų... Kiti kolchozininkai už darbdienį gaudavo vos 4 kapeikas ir tik ketvirtadalį kg grūdų. Visų kolchozininkų gyvenimo pagrindas yra jų sklypeliai. Tie, kurių sklypelis yra derlingas, gali pragyventi, o kurių yra blogos žemės — baisus skurdas.

— Kokia pagrindinė kolchozininkų skurdo priežastis? — Musų nuomone, tai — planai. Pavasarį, javams dar tebesant nepasėjusiems, jau yra smulkiai apskaičiuota, koks bus (ar tikriau, koks turi būti) derlius. Kai ateina ruduo, duoklė yra nustatoma gryna pagal planus, visiškai neatsižvelgiant į gamtinės sąlygos ar kurias kitas aplinkybes. Neteko girdėti, kad kuris nors kolchozas musų apylin-kėje būtų sugebėjęs pagaminti ar patiekti užplanuotą kiekį ukių gėrybių.

Rudenį, dirvoms būnant ištušusiomis nuo rudens lietu ar sniego, siekiant butinai įvykdyti planą, grūdai visvien budavo supilami dirvon (ant-raip, būtų laikoma sabotažu) ir, žinoma, iš tokio pašalio niekas neišeina. Visiems buvo aišku, kad tai beprasmiškas grūdų cikvojimas, tačiau juk planas reikia įvykdyti...

Ne tik kolchozininkų atlyginimas yra skurdus, bet ir bendras vietos miestų ar miestelių aprūpinimas priklauso nuo nedateklių, kuriuos juk apsprendžia grynus užplanavimas. Musų rajono kepyklo-se, kur visi pirkdavome duoną, labai dažnai jos nebuda-vo ir visuomet tekdavo stovėti vidutiniškai apie tris valandas eilėje iki gauti duonos kepalą. Budavo valandas išstovėjęs grįžti namo tuščio-nais, nes kepykla pritrūkdavo duonos.

Miltai budavo retenybė kepyklose. Gegužės pirmąją ar spalio revoliucinės šventės dienomis, žmonės gaudavo po 1 kg miltų. Rinkimų proga budavo dalinamos baltų miltų bandelės ir po stiklinę degtinės. Šiaip jau kasdienybė — bulvės, bulvės ir namie pasigaminamas maistas. Kartais pritrūkdavo ir įvairių prekių. Dažnai nėra cukraus. Kartą tris mėnesius nebuvo rukalų. O rukomo po-pieriaus beveik niekada nebu-davo.

— O kaip sovietiniai planavimai atsiliepdavo į jūsų kolchozo gyvulius, jų skaičių?

— Čia buvo įvairių sunku-mų. Kai pvz. kolchozas turė-davo priauginti užplanuotą skaičių gyvulių, tai labai dažnai — ir be kokio plano — tam tikras skaičius gyvulių nugaišdavo. Rudenį kolchozas visvien turėjo turėti už-planuotą skaičių, tad kolcho-zo vadovybė, kur įmanoma, pirkdavosi gyvulius (kad ir nusususius), tik kad turėti "reikiamą" skaičių. Pirkimui panaudoti pinigai buvo imami iš kolchozininkams apmokėti išteklių. Tad, suprantama, kad kolchozininkų atlyginimas bu-davo taip neišpasakytai men-lingas, gali pragyventi, o kurių yra blogos žemės — bai-sus skurdas.

Beje, dėl stimpančių gyvu-liu... Konservų įmonės darbi-ninkai pasakojo ir tai visa tikra, kad tie gyvuliai budavo "sunaudojami" konservam.

— Ar tik kolchozininkai budavo kalti dėl planų neįvykdymo?

— Vis kaltina kolchozinin-kus. Juk niekas neina dirbti nebudas varomas, o vadinamieji brigadininkai, tai ne kas kita, kaip varovai dar-bams. Varomas žmogus sun-kiau spėja laiku atlikti dar-bą. Labai dažnai vasariniai javai budavo sėjami pervėlai ir rudenį jie nespėja pribres-ti. Šienas dažnai supūsta, bul-vės buna užsningamos. Tai-gi, ne vien dėl gamtinių ne-laimių, bet ir dėl pačių darbų blogo sutvarkymo tie planai nebuvo įvykdomi.

— O kokie kolchozo parei-gunų atlyginimai?

— Brigadininkas anksčiau gaudavo 60 darbdienių atly-ginimą per mėnesį, tačiau pa-sirodžius, kad jis negali vers-tis, dabar jam mokama nuo-latinė 40 rb. alga per mėnesį. Tiek pat gauna kolchozo sa-linataris ir melžėjos ir tai lai-poma geru atlyginimu. Ag-ronomas gauna 60 rb., o kol-chozo vedėjas — 200 rb. Mo-kytojų algos įvairuoja — pri-klauso nuo patyrimo, patiki-mumo ir nuo mokinių skai-čiaus. Budinga, kad patys mokytojai turi apsirūpinti ku-ru (ji turi pirkti) ir jie turi sumdytis bei apsimokėti bu-tus.

KIEK DAR YRA KUBOJE
SOVIETŲ KARIŲ

Valstybės sekr. Dean Rusk TV pasikalbėjime Washingto-ne pareiškė, kad ne tiek sovietų kariniai daliniai Kuboje sudaro problema kiek sovietų patarėjai ir technikai, ku-rių iš salos dar neišsikraustė.

Dalis sovietų karinių dali-nių iš Kubos išvežti, tačiau ne visi. Amerikos įstaigų ži-nionis, Kuboje dar yra 11.000 sovietų karių.

PER LAISVOSIOS EURO- POS RADIJĄ

Rugs. mėn. pirmomis die-nomis per Laisvosios Europos radijo siųstuvą Miunchene lenkų kalba perduoti pasikal-bėjimai su Eltos red. V. Al-seika. Paliestos dabartinės Lietuvos gyvenimo aktualijos ir Vakaruose gyvenančių lie-tuvių veikla. Dar perduotos ir lietuvių liaudies ansamblių išpildytos dainos ir komenta-ras apie liaudies ansamblius Lietuvoje ir Vakaruose.

RFE programos Lenkijoje ir Vilniaus krašte turi vidu-tiniai 6-8 mil. klausytojų, o ypatingomis progomis jų skai-čius pasiekia 12 milijonų. (E)

BOLSEVIKAI SIEKIA "MINKSTINTI" ISEIVIUS

Ryšium su spaudoje pasiro-žiusiomis žiniomis dėl nau-joos Maskvos taktikos "bend-radarbiaujant" su užsienio ir migrantais, WEHR biuletenis (44 nr.) pabrėžė, kad bus sie-kiami emigrantus "minkstin-ti." Numatoma įieškoti naujų kelių, nors nebusi atsisako-ma ir teroro priemonių (pvz. prisiminus Banderos nužudy-mų). Dabar busiančios stei-giamos naujos emigrantų or-ganizacijos ir jos pirmoje ie-lėje rūpinis kultūriniais klau-simais. Busių daugiau paren-gimų su satelitiniais kraštų me-ninkais, be to, busiančios palengvintos emigrantų keliu-nės į jų kilmės kraštus.

Emigrantų organizacijų tar-pe bus siekiama atsargiai su-kurti komunistinius padali-nius. Komunistai čia nurodo į sekmingą veiklą Anglijoje ir ypač į "Pasaulinę vergų sa-jungą." Net ir užsienio sovie-tinės atstovybės busiančios į pareigotos, žinoma, kiek gali-ma slapta, skatinti naujų e-migrantinių organizacijų stei-gimą. (E)

NEPATENKINTI MENO PAMINKLŲ AIŠKINTOJAI

R. Alekna, "Lit. ir Meno" 33 nr., pripažinęs, kad Lietu-voje esama daug architektu-rinių paminklų, čia pat prime-na Maskvoje įvykusiam ant-ram dailininkų suvažiavime pasmerktus vad. buržuazinius rionotyrynikus, kurie esą ar-chitektūros ir meno istoriją męsta suvesti į "atskirų ka-ralių, kunigaikščių, popiežių, didikų veiklą, jų nuopelnus, apieinant socialinius - ekon-o-minius epochos faktorius."

Alekna ir Lietuvoje nurodo į aiškintojus — ekskursijų va-dovus, kurie esą permažai nu-šviečia masių vaidmenį, nepa-rado feodalinės santvarkos, o Vilniuje daugiau dėmesio ski-rija Pacų ir kiti didikų isto-rijai nušvieči, negu meninei ty paminklų analizei. Jei kal-bama apie Pacus ar Radvil-as, tai, pagal Alekną, pasi-veikiąs abejingumas esteti-niam auklėjimui...

— Kijeve policijos buvo su-intas JAV pilietis Bernard Foten.

DŽIUGIOS NAUJIENOS SLA ORGANIZACINIAME DARBE

Mūsų organizacija išgyveno savo daugelio dešimtmečių veikloje daug pasikeitimų. Standien jau nauji žmonės ateina į mūsų Susivienijimą, jie atneša naujas nuotakas. Standien mes sulaukiame daug narių iš čia gimusių, šioje šalyje išau-gusių lietuvių, mes turime didelį skaičių daugumoje veiklių naujų ateivių.

Bet pagrindinis dėsniš pasiliko tas pats: į SLA įsirašo daugumas ne tik tikėdamies gauti gerą aprandą ir steng-damiesi savo ateitį užtikrinti, bet jie ateina giliai patriotiniais tikslais, nes trokšta būti patriotinėje, bendrinėje, visus lietu-vius vienijančioje organizacijoje. Čia yra brangiausias ir daug vilčių teikiantis reiškinys.

SLA POPULIARUMAS DIDĖJA

SLA prezidentas P. P. Dargis viešame pareiškime pami-nėjo, jog jis gavo žinių, kad kituose kraštuose lietuviai steigia mūsų SLA kuopas. Šis sumanymas parodo, kad visame pa-saulyje šiais laikais išblaškyti lietuviai gyvai seka SLA dar-bus, jiems pritaria ir savu noru stengiasi prie mūsų organi-zacijos prisidėti. Dar daugiau. Panašios nuotaikos esančios ir Anglijoje, kur mes turim savo narių, o jų tarpe pirmausia paminėtinas ministeris B. Balutis, kurs pastoviai palaiko ryšius su SLA. Taigi, galima laukti SLA kuopos ir Anglijoje. Šios žinios neabejotinai paskatinančiu būdu paveiks į mūsų organizatorius, kurie nuosirdžiai tiki savo pasiaukojančio dar-bo dideliu naudingumu visai lietuvių visuomenei.

SLA VAJAUS DARBAI ŽYMIAI PAGYVĖJO

Pastaromis savaitėmis vis daugiau organizatorių atsiun-čia naujų aplikacijų ir artimai bendradarbiauja su SLA cen-tru, suteikdami adresus dar nepriklausančių mūsų organizai-jai asmenų. Tie asmenys gaus informacijas ir laiškus, kas parengs organizatoriams tolimesnį sekmingą darbą.

Štai paminėtinas Clevelando veikėjas Alfonsas Brazilius, kuris tik neseniai atsiuntė 7 naujas aplikacijas bendroje ap-draudos sumoje — \$11.000.00. Nuo jo neatšlieka ir kiti or-ganizatoriai, kurie, kaip iš gaunamų laiškų matyti, dirba visu atsidėjimu.

Visos šios aplinkybės rodo, kad bendromis jėgomis mūsų veikėjams pavyks šį vaju padaryti sekmingą. P. Tr.

BOLSEVIKAMS NEPATIN- KA "KAPITALISTINĖS" DAINOS

Jaunas rytų Vokietijos ra-šytojas Guenther Goerlich, aplankęs jaunimo vasaros stovyklas ties Baltijos jūra, vėliau komunistinio jaunimo žurnale "Forum" nusiskundė, kad 17 m. amžiaus merginos ir vaikinai dainavę vargiai režimui priimtą madingą dainą apie tai, kad "Mano uki-kyje aš esu karalius."

Komunistinis rašytojas su-sirupinęs klausia, kas vrs iš šių dainų jaunystės "socialis-tiniai" apmokytų jaunųjų. Rusijos ir Kinijos esą taip-ties vadovauti Vokietijos po-litiniam ar visuomeniniam

darbui? Dabar tam sovietų satelito jaunimo esą truksta socialistinio samoningumo, o partinė spauda griežtai roka-lauja taisyti padėtį ypač SED partijos mokyklų orga-nizacijose. (E)

RAUD. KINJA STIPRINA SIENĄ

Hong Kong Times rašo, kad Raud. Kinja siunčia mi-lioną armijos į Sinkiang pro-vinciją, kur yra Kinjos-Ru-sijos siena. Visa tai esą reika-linga karo atvejui. Raud. Ki-nijos spauda stengiasi pasau-li įtikinti, buk reikala tarp kai po 15 ar 20 metų joms pablogėję, kad bile kada gal-čios kilti karas.

Penki Doleriai... Penki Doleriai Jūsų

Išpildykite šį kuponą ir gausite penkis dolerius, jei jūsų rekomenduojamas asmuo bus įrašytas į SLA. Juk turite draugų, nepriklausančių Susivienijimui, į kurių rekomendu-dami joms daug gero padarysite. Taigi, neatidėliok, dar šiandien išpildyk šį kuponą ir į pasiūk SLA sekretorėi, B. PIVARONAS, 307 W. 30th St., New York 1, N. Y. Šis kuponą galite išpildyti tiek kartų, kiek tik norite. Laiksim.

Numatui, kad čia minimas asmuo gali būti SLA nariu:

(Išskirti)

(Vardas ir pavardė)

(Tikslus adresas)

Kuponą siunčia:

(Jūsų parašas, adresas ir kuopos Nr.)

Kiekvienas Galite Užsidirbti Pinigų - Siųskite Kuponus!

1 val. po pietą.

LYGUS ATLYGINIMAS MOTERIMS

Amerikos moterims buvo duota balsavimo teisė pagal konstitucijos pakeitimą, priimtą 1920 m. Po to tuometui vyko vėjus padaryti lygybę ne tik politinė, bet ir ekonominė prasme, siekiant įstatymo pravedimo užtikrinti moterims lygų atlyginimą už tą patį darbą. Dabar, po 43 metų, toks įstatymas galų gale perėjo per Kongresą gegužės mėn. pabaigoje ir buvo pasirašytas prezidento birželio 10 dieną.

Taip, plačiai išsireiškusi, pagrindinė diskriminacijos prieš moteris JAV-ėse pasibaigė ir buvo pasiekta svarbi kryžkelė didžiuliai pasakuliniame žygyje į visokių opus diskriminacijos pašalinimą giminės, rasės, spalvos ir kilmes atžvilgiu.

Šiame krašte dabar yra apie 25 milijonai dirbančių moterų. Apie 7 milijonai iš jų bus paliestos šio naujo įstatymo ir jos gaus didesnius atlyginimus. Į šį skaičių daugiausia įeina darbininkės industrijoje, bankų ir draudimo įstaigų tarnautojos.

Nelaimi, tam tikras moterų skaičius bus pakeistas vyrais, nes darbdaviai nebebus prasmės laikyti moteris dėl žemesnio atlyginimo. Ši galimybė buvo vienas argumentas prieš mėginimą praveisti šį įstatymą Kongrese. Tačiau jis buvo persvertas užtikrinimu, kad daug didesnis moterų skaičius laimės pagal naują įstatymą, negu pralaimės.

Šis įstatymas daleidžia kai kurias išimtis. Jis bus taikomas skalbykloms, viešbučiams, restoranams, rubų valytojoms, krautuvių savininkams, darantiems nedidelį bižnį. Jis taikomas tik darbu, kuris yra susijęs su tarpvalstybine komercija. Šis suvaržymas yra Konstitucijos uždėtas Kongresui. Tai užgniauzė feministų entuziazmą.

ma. Vienas iš jų pasakė, kad ši pergalė yra tik "mažas vyšnios atsikandimas."

Dabar feministai eis į darbą, kad eliminuotų išimtis. Jie taip paspaus, kad kongresas praleistų lygių teisių pakeitimą, kad padarytų pilną ekonominę ir politinę lygybę laisvo įstatymo.

Demokratų ir republikonai šį pakeitimą įvedė į savo rinkimų kampanijų platformą. Bilijus padaryti pakeitimus Konstitucijoje turi 36 ko-sponsorius Senate ir 76 Atstovų Rumuose. Kongresas buvo prašomas jį praveisti dešimtyje valstybių. Tačiau lygaus atlyginimo įstatymo pravedimas gali sumažinti Konstitucijos pakeitimo svarbą ir nuleisti jo priėmimą.

Lygus atlyginimas moterim yra pagrindinė versmė į universalią pripažinimą, kas reiškia emancipaciją pusei žmonių. Lygus atlyginimas yra įkūnytas Romos Sutartyje, kuri pradėjo Vakarų Europos Bendrą Rinką. Jis buvo priimtas. Tarptautinės Darbo Organizacijos ir ratifikuotas 44 jos narių kraštu. 79 kraštai turi įstatymus, užtikrinančius moterims lygų atlyginimą už lygų darbą.

Gal but dėl to, kad principas dabar yra imamas už tikrą pinigą, jo priėmimas Kongrese sukėlė nemažą triukšmą. Net ir galutinė akcija Senate nebuvo darmatiška ir vyko paprastu balsavimo keliu.

Diskriminacijos prieš moteris galas gali būti pavyzdžiui, kaip visos kitos diskriminacijos, pagrįstos išaukšto prieš nusistatymu, gali baigtis. Procesas prasidėjo su prašymu ir užsispyrimu ir reikalauja nepaprasto užsispyrimo ir kantrybės.

A.C.N.S.

The Birth and Early Growth of Lithuanian Publications in the United States

Thousands of Lithuanians away from their homeland subscribe to Lithuanian newspapers and magazines, thus keeping in touch with their countrymen and with news about their native land as well as with news of interest from Lithuanians living as far as Australia or as near as next door.

These news of Lithuanian life and activities have always been an important part of the Lithuanian away from home, and a true Lithuanian home without "Draugas," "Dirva", "Naujienos" "Tėvynė" or "Lietuvių Dienos" is unthinkable. But was it always this way? Did the Lithuanian immigrant of the 17-18th century enjoy Lithuanian publications in his new home — the United States? No — is the answer. Let us look back in history to see how the Lithuanian - American Press got started.

One important date we discover is 1879 which marks the year when the first Lithuanian newspaper the "Lietuvizka Gazeta" was printed in the United States. It was printed and published by Mykolas Tvarauskas. However, it lasted only a half year, due to lack of subscribers. Nevertheless, it was an important milestone and step in this area and fostered interest to continue along the same lines.

Another date worth remembering is 1888, when Dominickas Tamošius Bačkauškas established the Lithuanian newspaper "Saulė". The importance of these early publications does not lie in their literary value, for the literature was mainly directed at the lesser educated group of Lithuanians. But it

performed the function of encouraging the early Lithuanian to read.

In 1884 Dr. J. Šliupas came to the United States and a year later, together with Mykolas Tvarauskas, he started a newspaper in New York, called "Lietuvizka Balsa". This had a much higher literary quality than anything else that had been previously published. The publications of the Lithuanian press increased greatly and in 1914 we find that the first American - Lithuanian daily is organized.

During the period of 1875 to 1904 the American-Lithuanian press supplied 1/7 of all the Lithuanian books known during the years of 1547 - 1904. Many of these were smuggled into occupied Lithuania at great risks to both the carrier and receiver.

Thus, through the years the American - Lithuanian press has grown by leaps and bounds, for now one can count over 50 Lithuanian nationwide publications, which include dailies, weeklies, semi-weeklies and monthly magazines for the young and the old.

Today the American-Lithuanian press has come a long way from the first newspaper published in 1879 — both in quantity and more important in quality. Let us hope, that the continued support of our press will further insure its growth in the future.

Ryte L. Spingyte
Student at the University of Pittsburgh

Source of reference:

1. "Journal of Central European Affairs."
2. The American - Lithuanian publications 1875. Vol. 18, 296-408. Jan. 39.

GAL IDOMU?...

Paruošė Juozas Gintautas

Spalvos nėra vienodos. Bet kaip jos visos idomos, gražios. Tačiau esti, kai viena spalva ima nei iš šio, nei iš to vyrauti. Ypač tai ryšku žmonių akyse. Yra mokslinė tiesa, kad rudų bei juodų spalvų akių pasaulyje daugiausia. Gi mlynakiai nustelbia! Mes, lietuviai, berods, labiau mėgstam mlynakius. Ir tikrai, jų mūsų tautoje bene 60 procentų. Bet gi nėra baimės, kad ateityje mlynakiai išvis gali dingti. Tvirtinama, kad "šiaurės" frontas atlaikys...

Tokia pat teisybė su plaukų spalva. Jei vienas iš tėvų turi tamsius plaukus, o kitas — šviesius, tai jų du naujagimiai bus tamsiaplaukiai, o tik trečias — su šviesiais.

Paprastai tikima, jog reikia naikinti smulkiają gyvūniją, pav. sliksus, rupūžes ir pan. Bet gi iš tikro tie gyvūnai atlieka mums nepaprastai naudingą darbą, kokį pats žmogus neįstengtų.

Skaiciuojama, jog viename dirbamos žemės akre tą naudingą darbą atlieka 13.500.000 sutvėrimėlių, daug iš jų mūsų akimis nematomų. "Kariauti" prieš gamtą, kaip matyti, tuščios pastangos. Čia nekalbama apie muses, uodus ir kitus parazitus, kurie visgi atrodo daugiau linke mums kenkti, nei padėti.

Anglų mokslininkas Darvinas nurodo, jog akmenuoti laukai mums yra naudingi, nes, girdi, po akmenimis sau pavėsi randa daug musų bičiulių...

Yra tiesa, kad žmonės, naikindami "nepageidaujamus" gyvūnus, patys sau padaro neatitaisykų klaidų.

Potvyniai yra siaubingi žmonijai. Jei jie nepaglemžtų derlingosios žemės, mes tylė-

—: DAINORELIS :—

SAULUTĖ TEKEJO

Saulutė tekėjo, lapeliai mirgėjo,
O du broliai, broliuželiai
Žirgelius balnojo.

Žirgelius balnojo, su žirgais kalbėjo:
Oi žirgeli, juodbėrėli,
Josim pas mergelę.

Per laukelį jojom, laukelis dundėjo,
Kai pakliudėm akmenėli,
Ugnelė žerėjo.

O štai ir prijojom uošvelio dvarėlį,
Nauji vartai užrakinti
Variniais rakteliais.

Oi išei, išei, senasai uošveli,
Ir priimki mane jauną
Ir mano žirgelį.

Sėdžiu už staliuko, žiuriu pro langelį,
Sniegti, lyja, rasa krinta
Ant mano žirgelio.

Oi uošveli mano, uošveli tėveli,
Kad priėmė mane jauną,
Priimk ir žirgelį.

Oi ženteli mano, ženteli, vaikeli,
Nepastačiau dar stailnelės
Dėl tavo žirgelio.

tume. Tačiau, pav., Mississipi upė kasmet per savo potvynius be reikalo į Meksikos įlanką paskandina 750.000.000 tonų derlingos žemės.

Prieš 80 metų niekas pasaulyje nesvajojė apie elektros šviesą, kuri dabar kiekvienu metu žiebiama. Tomas Edisonas pirmąjį projektą elektros lemputei padarė 1882 m. liepos 5 d.

Žmogus pasimokė lėktuvų skraidyti iš paukščių. Tiek paukščiams, tiek lėktuvams sparnai jų svarbiausia dalis. Svajonė būtų matyti lėktuvą be jokių sparnų!

St. Catharines, Canada

SLA 278 kuopos narių susirinkimas įvyks rugsėjo 28 d., Harding Hotel, James ir King gatvių kampas. Darbų tvarkoje numatyti punktų tarpe yra Naujųjų metų sutikimo, Klaipėdos minėjimo ir kiti klausimai. Naujai įstojuos nariams bus įteikti dokumentai.

Narius prašome atnešti mokesčių knygeles ir užsimokėti duokles.

Visus narius kviečiame susirinkime dalyvauti.

Valdyba

LIUDNA PASAKA

(Pabaiga)

Ėjo gatve išsigandusi, galvą nuleidusi. Matė, kad ton pusėn daug žmonių skubino. Visi kaip ir ko pamatyti troško ir bijojo pasivėlinti. Ir ji ėmė skubinti... Greitai pasibaigė gatvė. Pasirodė didelė plati aikštė. Juozapota pamatė joį daugybę žmonių, ratu sustojusių. Karcėviai su šautuvais ir biizgančiais durtuvais, ponai žvaigždėtomis kepurėmis, ponios, gražiai pasipuošusios, ir... žmonių, žmonių — be galo... Visi kaip negyvi tylėjo... Vidury aukšti šulai su permėtėmis stypojo.

Apsistojo nustebusi, nežinodama, kas daryti. Bet matydama, kad visi į ten eina, pribėgo prie žmonių minios. Kojas jai pakirto, tik kvapą galėjo atgauti...

Kiek ponų... kokie gražūs... — šnibždėjo apsiliaususi.

Pamatė žilą, malonaus veido senelį, į jį žiurintį ir baliu balsu paklausė:

— Ar nežinau tamsta, kur mano Petriukas?...

Netikėtai žvilgtelėjo į šulius su permėtėmis... Suriko klaukiau balsu ir apalpusi parkrito ant žemės...

Vos-ne-vos iš ligos atsigaivelėjo... Atsipeikėjus negalėjo suprasti, kur ji yra. Kažin kokiame kambarėly gulėjo: nepažįstamus žmones matė. Nebėjau, baltai apstailėjusi moteriškė kažin ką, į ją prisilenkusi, maloniai kalbėjo.

JONAS BILUNAS

Nesuprato... Negalėjo surinkti minčių, išsisklaidžiusių. Atminė kaip per sapną, kad miestas ėjo, kad miesto gatvėmis klajojo... Bet kas toliau buvo, kaip dūmuos paskendo. Priežastis ir sekmė jos smegenyse nebesirišo. Pracičties apsišveikimai rodė jai išbarstyti, kaip gražus žolyno žiedas: matė tik atskirus lapelius, nebe patį žolyną. Dabarties nesuprato... Jautė tik neapsakomą kuno silpumą! Skaudėjo strėnas, kojos buvo sunkios kaip akmuo, ir visa negalėjo pasijudinti...

Išplėstom, be išraiškos akim žiūrėjo...

Tik vieną kartą tose akyse tartum spindulys žyblėjo. Kaip ir ką atsiminė, ir jos lūpos ėmė krutėti.

— Ar nežinau tamsta, kur mano Petriukas? — prašnabždėjo tylom.

Pamatė baltai apstailėjusią moteriškę, maloniai į ją žiurinėja.

— Ar nežinau tamsta, kur mano Petriukas? — atkartojė, įbedama į ją savo akis.

Norėjo pasijudinti, bet tik sudejavo iš sopulio...

Pagijo kunas, bet ne dvasia. Protas sumišo... Savo klaukaus padėjimo nebejaudė taip, kaip jaučia sveikas žmogus. Kada jai pasakojė, kad ji pagimdžiusi negyva kūdikį ir kelis mėnesius patalė išgulėjusi, — neinusiminė, nesu-

mirkšėjo akim; mažiausias nuliudimo ar išgąsčio ženklas nepalytėjo jos veido. Kada rusų čaldžia, patyrusi, kas ji tokia yra, kalbėjimą ją įmetė, — neprieštaravo ir nevertė. Tik vaitojo ir inkstė, kaip kankinamas gyvulys, kada ją muše ir plakė ir visokiais budais jos kuną dergė...

Nepažino nei Damulienės, nei jos dukterų, įmestų kalbėjimui, nesuprato jų klyksmo ir raudų, kai šios, visiškai su savo tėvyne atsisveikindamos, už kalėjimo durų išnyko...

Išleido ją valdžia, kaip beprotę, jai nebekenksmingą. Pamatė, kad neapsimoka jos iš tėvynės išvežti: žinojo, kad tokia bausmės nesupras, ištrėmimo laikybių neatjaus... Gimtajan sodžium ją liepė nuvaryti...

Ant jos žemės jau kitas sėdėjo...

Juozapota liko kamininkė elgeta. Svajonė apie laimingą gyvenimą su vyru, apie vaikus ir sodną išnyko sapnas. Laimė, kad to nebejaudė... Geri žmonės ją nuo to laiko maitino.

Kas savaitę, kokios nors mergaitės vedama, ėjo į iškiemo kiemen per savo sodžių ir rinko krepšelin savaitinį maistą. Kartais, kada aiškesnį protą turėjo, ir pati viena pakiemiais vaikščiojo. Vaishgį kaimynai visados ją atminė. Jeigu kas pokylį, vestuves ar krikštynas kėlė, namų šeimininkė dėjo ryšelin ragaišio, mėsos ar varškės su sviestu ir, pasiėmusi mažą dukrelę, liepė:

— Lėk, nunešk tai Juozapota!

Jeigu didesnė kokia šventė ar velykos atėjo, vėl visos motinos siuntė savo mažus vaikus su bandede ar pora dalytų kiaušinių pas Juozapotą. Moterys jai ir rubus, ir baltarubius davė... Visas sočius priprato į ją žiūrėti, kaip į savą. Pamatęs kas pro langą su krepšiu ateinančią, sakė:

— Ut, mūsų Juozapota ateina...

Taip tarp kaimynų gyveno...

— o —

Dešimtys metų praėjo...

Žmonės augo ir džiugė, ir pasenę mirė. Tula Juozapotos draugė vienmetė vaikų, anučių susilaukė ir, šį pasaulį, apleidusi, jau amžinu miegu šaltoj žemelėj miegojo... O jinai vis tebegyveno. Liko tarp jaunujų viena, kaip tarp žalių miško sausos stuobrys. Naujosios kartos žmonės nebe taip, kaip jų tėvai Juozapotą mylėjo, rečiau ją atminė. Dažnai kentė ji badą, stigo kuo apsilvilti. Vaikščiojo apiplyšusi, sustyrusi. Ėmė negėsti jos tie, pas kuriuos ant lampo gyveno: mažiau jau galėjo aniams maisto nuo žmonių parnešti. Suskurus per žiemas užkrosny tųėjo. Tik vasarai atėjus, geriau liok jautė: nors nebe taip žmonėms po kojų trobėjo maiščs, mažiau anų buvo neapkenčiama ir plustama.

Be jokios priežiūros tada po laukus vaikščiojo, ir Dievas žino, kuo mito. Slankė po paupį ir pušyną, kur va-

dariniuose namuose daug po-ny gyveno. Ėjo klauki ir nelaiminga, skarmalais savo išdžiuvusį kuną pridengusi; ėjo dejuodama, lazdele pasiramšėdama, sunkių metų našta vilkdama. Visiems nešė nusiminimą ir nesuprantamą širdies neramumą...

Pamačiusi daliai apstailėjusius ir laimingus, stebėjosi, tartum norėdama ką atsiminti, ir pamėlynavusiom lūpom šnibždėjo:

— Kiek ponų... kokie gra-žūs...

Arba, įbedusi savo klaukias, be gyvybės akis, klausė tulą:

Ar nežinau tamsta, kur mano Petriukas?...

Ar suprato pati tą savo klausimą? Ar atminė dar savo Petriuką? Ar tikėjosi nors rumuris jį pamatyti?...

Vienas Dievas težino...

PAS DAKTARĄ

VAIZDELIS

Daktaras X, turėdamas aiškę ligonį ir norėdamas greičiau jį atleisti, sumanė pasamdyti slaugę — priėmė ją. Pasamdė seną, prityrusią ir jai nurodinėjo:

— Kai iš ryto atidarysi rastiinę, tai žiūrėk — jei įeina pacientas, užrašyk jo pavardę ir tegul eina į aną galinį kambarį ir nusirengia ir laukia. Taip bus greičiau. O kai jau daug pacientų priena, buk griežta.

— Gerai, daktare, — atsakė slaugė.

Išėidamas daktaras X pa-

sišaukė "plumbing" įmonę, kad atsiųstų žmogų sutaisyti praustuvą, nes vandens du-gos buvo prakiurę.

Rytas. Naujoji slaugė atidarė daktaro rastiinę anksti. Pirmasis atėjo jaunas vyras su įrankių dėžute. Paklausė, kur daktaras.

Slaugė: — Eik į aną kambarį, nusireng ir lauk daktaro.

— Bet, aš... — vyrukas norėjo pasiaiškinti, tačiau slaugė griežta.

— Prašau, be jokio atsikalbėjimo eiti į aną kambarį. Toks daktaro įsakymas.

Už kiek laiko įeina kitas žmogus.

— Norėčiau matyti daktarą, pašėlusiai galvą skauda, gal duos vaistų.

— Prašau eiti į aną kambarį, nusirengti ir laukti.

— Aha! — šis nustebo, — čia kažkas su tuo mūsų dak-taru nepaprasta...

P. N.

AMŽINYBEN PALYDINT

Dar vienas kultūros paminklas atvisko — Per amžius, kaip saulė jis mums spinduliuos, — Tai vardas profesoriaus Miko Biržiškos, Jamžinta laisvė tremtinio keliuos.

Ir knyga, ir lyra, ir buitį artojo Sujungei vienonon kovon Lietuvos; Sutruškinęs priešus ir garbę sėtono, Esi Alma Mater ir tėvu tautos.

Ir šiandien, kai vėl tamsios jėgos prabyla Marinti tėvynę naguos kruviniuos, — Eini ne išlėtis, o ginti mūsų bylą Teisingo Praamžiaus Aukščiausios Teismuos.

Alfonas Giedraitis

Tėvynė

KAS GIRDĖT PAS MUS IR KITUR

SLA PILD. TARYBOS SUVAŽIAVIMAS BAIGĖSI

Rugsėjo 11-14 d. Chicagoje vyko SLA Pild. Tarybos suvažiavimas. Jame pirmininkavo prez. P. P. Dargis. Tarybos nariai — vicepirmininkas S. Gegužis, sekretorius B. Pivaronienė, išd. N. Gugienė, išd. glob. E. Mikužaitė ir adv. S. Bredeš, daktaras kvotėjas dr. S. Biežis padarė pranešimus savo ir pastoviųjų komisijų vardu. Apsvarstyta visa eilė svarbių SLA reikalų.

Svarstant konstitucinius klausimus posėdyje dalyvavo ir dr. A. Montvidas. Įstatų komisijos pirmininkas. J. suvažiavimą buvo atvykęs ir A. Sodaitis, Tėvynės redaktorius.

Posėdžiai baigti šeštadienį.

PERKUNAS TREKĖ I JET - PLANE

Ketvirtadienio naktį, rugs. 13, buvo lietus su vėju ir perkūnija. Naktį skrido 31,000 pėdų aukštumoje, kai jį trenkė per kunas. Jet vairavęs leitenantas Wm. A. Gerety nebuvo kliudytas, bet jo jet tuoj pradėjo kristi žemyn. Kai jau buvo tik 4,000 pėdų nuo žemės, leitenantas išsuko parašutu ir laimingai nusileido, o jet smigo į žemę prie Coney Island, subway traukinį darže.

PALANKIAI ATSLIEPIA APIE GIMNAZIJĄ

Ryšium su Vasario 16 Gimnazijos naujojo pastato kurtinio akmenų šventinio apeigomis, vokiečių spaudoje pasirodė išsamių straipsnių apie Gimnaziją, jos reikšmę ir pabrėžus lietuvių. Platų, beveik per visą puslapį straipsnį apie lietuvių, vienintelę visame laisvame pasaulyje gimnaziją be kitų paskelbė, drauge įdėdamas ir keturias iliustracijas, "Wormser Zeitung".

MIRĖ KUN. PROF. DR. L. GRONIS

Gauta žinia, kad rugp. 20 d. Frankfurto ligoninėje, sirgęs kepenų vėžiu mirė kun. prof. dr. Ladas Gronis. Jis buvo gimęs 1896 m., teologijos dr. laipsnį gavęs Freiburge. Nuo 1925 m. ėjo įvairias atsakingas kunigo pareigas.

Tremtyje uoliai dirbo Skotijoje ir Vokietijoje kunigo ir visuomenininko darbą. Buvo Vasario 16 Gimnazijos direktorium, ėjo Liet. Raud. Kryž. pirmininko pareigas. Velionis palaidotas rugp. 23 d. Dieburg (Hessen) miesto kapinėse. (E)

PETRUI STRAZDUI

mirus, jo žmoną, dukteris ir brolį Jurgį Strazdą, nuširdžiai užjaučiamie

SLA 278 KUOPA

Netekus mielos motinos.

MARIJOS JURKŠAITIENĖS,

jos sūnams JURGIUI, SIMUI, JONUI, dukrai MARIJAI
ISKELIUNIENEI ir jos seimai rūpinamieji giliausia užuojautą.

A. P. DAGIAI

LIETUVYBEI ISLAIKYTI IRASYKIM DAUGIAU JAUNIMO I SUSIVIENIJIMĄ LIETUVIŲ AMERIKOJE.

GYDYTOJAI PAGERBĖ DR. K. DRANGELĮ

Chicagoje įvykusiame Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąj. suvažiavime buvo paminėta organizacijos aukstinė (50 m.) sukaktis. Be įvairių pranešimų ir paskaitų, suvažiavimo dalyviai pagerbė vieną tos organizacijos steigėjų dr. Kazį Drangelį, suteikdami jam garbės steigėjo vardą ir paskelbė

dami jį amžinuoju Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos nariu.

Dr. K. Drangelis suvažiavimo dalyviams pasakė įdomią kalbą apie draugijos kurimąsi ir jos praeitį.

Sia proga malonu sveikinti dr. K. Drangelį, SLA ir kitų organizacijų žymų veikėją.

Pas. Parodai Ženkliuko Konkursas

Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai nori išleisti simbolinį ženkliuką - emblemą. Sios emblemos paskirtis turės būti dviejopas: segtukas - ženklis ir kaip ornamentas įvairiems suvenyrams, pav. vėliavėms, atvirutėms, programoms, peleninėms ir pan. Šių suvenyrų suteiktas pelnas daliai sumažintų komiteto išlaidas, ruošiant lietuvių programą bei reprezentacines parodas. Tam tikslui komitetas skelbia viešą ženkliuko Emblemos konkursą. Šio konkurso tikslas yra įsigyti charakteringą lietuvių išeivijos simbolį pasaulinei parodos dalyvavimui atžymėti. Konkursą sąlygos:

a) Pagrindinis emblemos tikslas yra ženkliukas - segtukas. Jo pagaminimo išlaidoms sumažinti, pagedauijama naudoti viena spalva, nors tautinės trys spalvos būtų priimtinos.

b) Naudojami užrašai turėtų būti anglų ir lietuvių, ar vien tik anglų kalba. Komiteto siulomas šūkis — "For Free Lithuania — New York World's Fair, 1964 - 1965" "Laisvai Lietuvai — Pasaulinė Paroda New York, 1964-1965". Toks bendrinis užrašas būtų visam parodos laikui.

c) Ženkliuko projektas siunčiamas modelio ar brėžinio formoj, nurodant visus išmatavimus ir siulomus iškilumus. Dalyvaujantis konkurse asmuo gali pateikti neribotą skaičių projektų. Modelio ar brėžinio antroje pusėje pažymimas pilnas vardas ir antraštas. Taip pat pridėdamas pareiškimas, suteikias pilnas teises Liet. Kom. Pas. Parodai šio projekto naudojimui, —jeigu išrinktas pirmaj vietai, bei laisvai, pasirenkant medžiagą ar atvejį, ženkliuką - emblemą dauginant.

Leidžiant sąlygom, visi modeliai - projektai bus skelbiami spaudoje ar išstatyti parodose metu. Pagedauijant, projekto originalai bus gražinti tik parodai pasibaigus, o komitetas

kursą laimėjęs, originalas bus įteiktas (Čiurlionio galerijai, Lietuvių Archyviui, ar pan.).

d) Konkurso komisiją sudarys komiteto atstovai ir kvalifikuoti tam tikslui asmenys, kuri bus paskelbti vėliau. Konkursą laimėjusiam bus skiriamas 100 dol. garbės honoraras, kurio mecenatas bus paskelbtas konkursui pasiūlymas. Laimėtojų bus pranešta raštu.

e) Projektus prašoma siųsti Dailės Sekcijos atstovui, Mrs. Helen V. Kulber, 317 84th St., Brooklyn 9, N. Y. 11209. Kontestas baigiasi š. m. gruodžio 10 d.

ZUVAVIMO KONTESTAS

Coney Island iki rugsėjo 22 d. vyksta žuvavimo kontestas, — praneš Newbold Morris, parkų depart. komisionierius. Tatai vyksta nuo tilto, prie Steeplechase, nuo 3 val. po pietų iki 8 val. vak. Kontestantai paskirstyti į keturias kategorijas: merginos, vaikai, jaunamčiai, suaugę vyrai, moterys ir tp. Dovanos paskirtos už didžiausią žuvį per dieną ir už didžiausią žuvį per savaitę. Ir šiaip yra daug įvairių specialių dovanų.

PET SEIMO DESIMTOJI SESIJA

Rugs. 17 d. prasidėjus 18 Tautų Gen. Asamblėjos sesijai, tą pačią dieną savo dešimtają sesiją pradėjo Pav. Tautų Seimas.

SVEIKINA IS FLORIDOS

Jurgis Klim, gyvenęs East Norwalk, Conn., dabar apsigyvenęs Vero Beach, Floridai, siūnia linkėjimus Tėvynės štabui. Rašo, kad jam Floridoje gyvenimas labai patinka ir, sako, jo sveikata tenai žymiai pagerėjusi.

"Freie Presse - Korrespondenz", Nr. 6-7, 1963 (birželio mėn.). Leidžia Laisvąją Žurnalistų Sąjungą (Verband der Freien Presse), Muenchene. Leidinyje daug medžiagos apie pavergtų tautų veiklą ir gyvenimą. Paskelbtas J. Kairio straipsnis apie lietuvių rašytojų padėtį Maskvai okupavus Lietuvą.

Leidinio adresas: 8000 München 23, Postfach 208. (E)

Atsiųsta paminėti

Sėja No. 3, 1963 m. Tautinė, demokratinės minties žurnalas. Numerio kaina 60c. Adresas: 1619 N. Broadway, Melrose Park, Ill.

Lietuvių Dienos, paveikluotas žurnalas No. 7, rugsėjo mėn., 1963 m. Numerio kaina 65c. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, California.

ŽALGIRIO KAUTYNĖS

Tai istorinė apysaka. Originaliai parašyta rusų Sokolnikovo, 1841 metais. Gi Puidienė vėliau tai išvertė į lietuvių kalbą. Sužiedžius pastaroju metu nuodugnai dar peržiūrėjo. Dabar gi į anglų kalbą

ja išvertė Lietuvos Garbės Konsulas J. J. Bielskis, Los Angeles, Cal. Viso 160 pusl., "Lietuvių Dienos" leidinys.

Knygos pradžioje ilgokas įvadas, kur skaitytojas supažindomas su anų laikų Lietuva, kryžiuočių kėlus Lietuvos ir per ilgus dešimtmečius į darytas lietuviams skriaudas, kol, pagaliau, tai privedė prie garsiąją Žalgirio kautynių.

Apsaka atmiežta romantizmu, nuneinančiu iki tragedijos.

Kiekvienam mokančiam angliskai, pasiskaityti tai patartina ir, be abejo, šią knygą verta įsigyti.

Knygos užbaigoje yra paaiškinimų apie skaitant užtikamus skaitytojų nežinomus asmenis ar vietoves. Taip pat trumpais bruožais nušviežinama XIV - XV šimtmečio ir vėlesnių laikų Lietuvos istorija.

Knyga tinkama mūsų jaunimui, neskaitančiam lietuviškai. Tinkama ir kitatautiui. Apsaka visokeriopai įdomi. Ši knyga būtų labai

tinkama dovana gimtadienio ar kitokia proga.

Gaunama "Lietuvių Dienų" leidykloje ir Lietuvos konsulate, 1001 Hiltz St., Los Angeles, Calif.

Gerb. konsulas dr. Bielskis atliko labai puikų darbą lietuvių labui, tuo sudomindamas ne vieną lietuvių, o ypač jaunuolius, paskatinant domėtis tėvų krašto praeitimi ir dabartimi.

Sios knygos pasirodymas Amerikos lietuviuose yra reta prošaivė, kuria mes nedomėtis negalime.

Pr. N.

"LAIKAS" MINI 15 METŲ SUKAKTĮ

Rugs. 15 d. lietuvių laikraštis Argentinoje "Laikas" mini 15 m. leidimo sukaktį. Ta proga Avellandėje surengtas minėjimas - vaišės. Pagerbta lietuvių akademikai, Argentinos lietuvių, daug prisidėję prie lietuvių vardo išgarsinimo Argentinoje: mok. Gracielia Bukeviciūtė, prof. J. K. Padvalskis, "Rambyno" ansamblio vadovas inž. A. Rastauskas ir "Lietuvos Aidų" radijo valandėlės vedėjas, 50 m. amž. proga — Zeferinas Juknevičius. (E)

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė atskaita

Rugsėjo 14, 1963

Išmokamos Apdraudos

ANTANAS GUDAITIS, 36 kp., Chicago, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugpjūčio 8, 1913 m., mirė rugpjūčio 16, 1963 m. Velionis žmonai, Marei Gudaitienei, apdraudus išmokėta \$300.00

ONA PAULASKIENĖ, 126-pav. kp., New York, N. Y., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 7, 1920 m., mirė rugpjūčio 6, 1963 m. Velionės dukterims, Rose Sanders, Pauline Rohling ir Bertha Sundaila, apdraudus išmokėta \$1,000.00

DOMICELĖ LAPINSKIENĖ, 280 kp., Jackson, Mich., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 4, 1919 m., mirė rugpjūčio 16, 1963 m. Velionės sūnui, Jonui Lapinskiui, apdraudus išmokėta \$500.00

Viso \$1,800.00

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$133,084.30

Išmokamos Ligoje Pašalpos

J. Laurinskas, 36 kp., Chicago, Ill., sirgo 10 sav. 6 d. \$56.25
J. Mankevičius, 43 kp., So. Boston, Mass., sirgo 7 sav. 44.46
A. Steponaitis, 57 kp., Worcester, Mass., sirgo 1 sav. 6 d. 24.00
P. Karsokienė, 70 kp., Cliffside, N. J., sirgo 7 sav. 49.50
A. Bacenas, 126 kp., New York, N. Y., sirgo 9 sav. 4 d. 61.25
K. Svigzdienė, So. Fork, Pa., sirgo 12 sav. 72.90
V. Bytautas, 236 kp., Toronto, Canada, sirgo 4 sav. 5 d. 58.48

Viso \$366.84

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$16,046.64

B. PIVARONAS, SLA Sekretorė

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Mes pranešame savo klientams, o taip pat naujiesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių peršuntimą į Sovietų Sąjungą.

Mes esame įgalioti V.O. VNESPOLYTORG siųsti siuntinius ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai. Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t.t.) labai prielaimomis kainomis.

Visi mūsų skyriai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.

NEW YORK 3 N. Y. — 39 2nd Avenue AL 4-5456
NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
800 BOSTON, MASS. — 359 W. Broadway 268-0968
CHICAGO 22 Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
CHICAGO 8 Ill. — 3212 So. Halsted Street WA 5-2737
CLEVELAND 13, Ohio — 904 Lafayette Road TO 1-1068
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5335
GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St. N. W. GL 8-2256
HARTFORD, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave. Tel. 233-8030 246-0215
IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Avenue ES 2-4685
YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-4440
YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhain Avenue GR 6-2681
LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Boulevard AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J. — 126 4th Street FO 3-8569
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Avenue LO 2-1446
PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
PITTSBURGH 3, PA. — 1015 E. Carson St. HU 1-2750
PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Avenue FI 6-1571
WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.

KAS DOMISI geromis sąlygomis investuoti savo pinigų, kreipiasi į dipl. ekonomistą, Juozą Audėną, 109 Warwick St., Brooklyn 7, N. Y. Tel. TA 7-9518.

KEEP FREEDOM RINGING

BUY U.S. SAVINGS BONDS

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

BIELIAUSKAS
FUNERAL HOME

AL. BALTRUNAS-BALTON

Reikalų vedėjas

660 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

SHALINS

(SHALINSKAS)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave.

(at Forest Parkway Station)

Woodhaven 21, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves. Kopyčias suteikiam nemokamai visose miesto dalyse

F. W. SHALINS IR

J. B. SHALINS

Tel. Virginia 7-4499

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LAIKRASTIS

įsteigtas 1915 m.

6907 Superior Ave.,

Cleveland 3, Ohio

Gausiai iliustruotas laikraštis, išeinąs 3 kartus į savaitę, — pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumeratos kaina metams — \$11.00, pusei metų — \$6.00. Bandymui — 2 savaitės siunčiame nemokamai.

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

JAU IŠEJO NEPAPRASTAI ĮDOMI KNYGA

Lietuvių Išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Tokios knygos pas mus dar nebuvo. Ji turi 512 puslapių, gausiai iliustruota ir apima mūsų išeiviją visoje Amerikoje — nuo Kanados iki Argentinos. Ji parodo, kad išeivija prasidėjo 17-ame šimtmetyje, bet pirmutinė jos banga dingi; yra tik legenda, kad išsikėlė Amerikoje musiečiai pastatę "Aušros" miestą, vėliau virtusį New Amsterdamu ir dar vėliau New Yorku.

Taip pat sužinome, kad pirmieji lietuvių plaukė jūromis 3 mėnesius, ir išlie Amerikoje rado ne aukso kalnus, bet sunkų vargą. Kai kurie jų iš New Yorko pėsti ėjo Pensilvanijon anglų kasti. Tenai prasidėjo pirmosios kolonijos ir draugijos, čia kurtis socialistų kuopos, kurios vėliau sudarė Sąjungą. Jie pirmieji pradėjo leisti laikraščius ir kurti mokyklėles. Lygiagrečiai veikė laisvamanių ir kurosi parapijos. Bet kai vėlyvąjį 19-ą šimtą mūsų lietuvių katalikų nuosavybės, bažnyčios prasidėjo mūstynes; dėlto sumanyta kurti nepriklausomas arba tautiskas parapijas. Tarp vienu ir kitu ėjo smarkios rungtynės.

Be išeivija rūpinosi ir Lietuvos ūkui. Ji gausiai aukėjo pinigų savo valdžiai nuvesti ir sudėjo milijonus nepriklausomai Lietuvai.

Knygoje parodyta, kaip atsirado mūsų didžiosios organizacijos, kaip gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir kodėl Amerikoje jai nesisėka. Bet tai tik maža knygos turinio dalis. Medžiaga jai buvo renkama 40 metų. Patartina kiekvienam ją įsigyti. Paskaičius knygą, dovanoms.

Parduodama be pelno. Gražiais kietais apdarais kaina \$5.00; minkštais apdarais — \$4.00

Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:

K E L E I V I S

636 E. Broadway

So. Boston 27, Mass.

Kas nori skaityti su jokia partija nesuristą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaito 8-10 puslapių savaitraštį

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendruomenės ir visos žmonijos gyvenimo sričių.

PRENUMERA: metams visur 6 dol., visose Amerikos — 5.50. Kanadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis — pusmėciais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekinta.

NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.

A d r e s a s :

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliavas, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus bei lietuvių straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyrių leidžia visiem pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje — \$13.00 metams, \$7.00 — pusei metų. Kitose valstybėse — \$16.00 metams, \$8.00 — pusei metų, Chicagoje — \$15.00 metams, \$8.00 — pusei metų.

NAUJIENAS gausite, jei pasiusite čekį arba money orderį tokiu adresu:

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois